

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.22.2.2023

Pan
Wojciech Gdaniec
Nadleśniczy Nadleśnictwa Wałcz
Nadleśnictwo Wałcz
ul. Kołobrzeska 1
78-600 Wałcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/057 Realizacja projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Wałcz ¹ , ul. Kołobrzaska 1, 78-600 Wałcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Gdaniec, Nadleśniczy Nadleśnictwa Wałcz od 4 maja 2021 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i realizacja projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe”
Okres objęty kontrolą	Lata od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Klaudia Dziamska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/49/2023 z 21 marca 2023 r. (akta kontroli str.1)

---

¹ Dalej: Nadleśnictwo.

² W okresie objętym kontrolą kierownikiem jednostki poprzednio był: Tomasz Partyka od 20 stycznia 2004 r. do 7 stycznia 2019 r., Marian Kuś od 7 stycznia 2019 r. do 16 czerwca 2020 r., Tomasz Kowalczewski p.o. Nadleśniczego od 16 czerwca 2020 r. do 4 maja 2021 r.

³ Tj. do 26 października 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	NIK pozytywnie ocenia działania Nadleśnictwa wynikające z realizacji Programu Leśne Gospodarstwa Węglowe.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Nadleśnictwo rzetelnie i zgodnie z wytycznymi zawartymi w zarządzeniach Dyrektora Generalnej Lasów Państwowych⁶ dokonało wyboru lokalizacji wydzieleń⁷ w celu realizacji Projektu Leśne Gospodarstwa Węglowe⁸. Prawidłowo dokonano wyboru terenów przeznaczonych na realizację LGW dominującym gatunkiem była sosna w średnim wieku 49 lat, porastająca 90% obszaru proponowanych wydzieleń. Projekt LGW od 2017 r. do 2022 r. realizowano na terenie 150 wydzieleń, o łącznej powierzchni 633,96 ha, jednak ze względu na szkody spowodowane przez zwierzynę oraz okresy suszy, która spotęgowała niekorzystne warunki siedliskowe, Nadleśniczy w 2022 r. złożył wniosek o zmniejszenie ww. powierzchni. Było to działanie prawidłowe i uzasadnione ekonomicznie, a w jego efekcie uzyskano zgodę DGLP na ograniczenie obszaru LGW do 91 wydzieleń, o łącznej powierzchni 328,26 ha. Opracowany Program Węglowy⁹, z przyczyn niezależnych od Nadleśnictwa, nie zawierał danych o rodzaju, obszarze i roku planowanych działań dodatkowych¹⁰ dla 57 spośród 150 wybranych wydzieleń na LGW. Nadleśniczy informował DGLP, że PW nie uwzględniał 12 wydzieleń, na których miało być prowadzone LGW i nie zaakceptował PW dla ośmiu wydzieleń, dla których przyjęto szacunkową wartość CO₂ o wartości 0,00 t. Na obszarze LGW prawidłowo realizowano działania mieszczące się w katalogu działań dodatkowych, określonych w zarządzeniu DGLP, takie jak m.in.: podsadzenia produkcyjne, zalesienia, wprowadzanie dodatkowych liczb i gatunków sadzonek przy odnowieniach zrębów zupełnych, zmiany rębni zupełnych na złożone oraz inicjowanie odnowień naturalnych. Co roku prawidłowo dokonywano wyboru trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie usług leśnych. Rzetelnie ewidencjonowano koszty realizacji Projektu LGW, w sposób umożliwiający ich łatwe wyodrębnienie spośród pozostałych kosztów. Uzyskano przychody ze sprzedaży jednostek dwutlenku węgla¹¹ prowadzonej przez DGLP w formie aukcji i ze wskazań nabywców JDW w 2022 r. sfinansowano jedno przedsięwzięcie, polegające na wykonaniu odnowienia lasu. Terminowo sporządzano i przekazywano sprawozdania z realizacji PW. Jednak dane dotyczące wielkości powierzchni, wykazane w sprawozdaniach za rok 2018 i 2020, na skutek przyjętej w Nadleśnictwie interpretacji, nie były zgodne z stanem faktycznym.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: DGLP.

⁷ Grunt będący lasem lub gruntem potrzebnym do prowadzenia działalności leśnej, ustalony co do granic podczas urządzania lasu (uproszczonego urządzania lasu lub wyznaczania zadań w drodze określonych decyzji), lub w trakcie realizacji zadań w ramach działalności leśnej (gdy działalność ta powoduje potrzebę podziału wydzieleń), jednorodny pod względem biotopu leśnego i biocenozy leśnej, w planach urządzania lasu stanowiący część oddziału leśnego.

⁸ Dalej: LGW.

⁹ Dalej: PW albo Program.

¹⁰ Czynności z zakresu gospodarki leśnej, wykraczające poza standardowy tryb postępowania dla danych warunków w danej lokalizacji lub nieujęte w aktualnie obowiązującym planie urządzania lasu, mające na celu uzyskanie dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla w okresie progностycznym w efekcie ich realizacji.

¹¹ Dalej: JDW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Planowanie i realizacja przez nadleśnictwa Projektu Leśne gospodarstwa węglowe

Opis stanu
faktycznego

1. Wybór lokalizacji LGW

W grudniu 2016 r. Nadleśnictwo przekazało¹² Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych zestawienie proponowanych wydzieleń przeznaczonych na realizację Projektu LGW i wykaz proponowanych działań dodatkowych¹³. Nadleśnictwo zaproponowało 165 wydzieleń o łącznej powierzchni 934,38 ha, w tym powierzchnia, na której zaplanowano działania wynosiła 927,18 ha. Nadleśniczy wyjaśnił, że *wybierając wydziały dla działań dodatkowych kierowano się brakiem w Planie Urządzania Lasu¹⁴ wskazań gospodarczych oraz wiedzą i doświadczeniem z wieloletniej praktyki leśnej kierownictwa Nadleśnictwa, a w szczególności analizą parametrów taksacyjnych, takich jak siedlisko i bonitacja*. Dodał, że *starano się wybierać wydziały sąsiadujące ze sobą, tak aby znajdowały się w kompleksach leśnych*. Pracownicy Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Olsztynie¹⁵ na proponowanych wydzieleniach wykonali weryfikację i aktualizację opisów taksacyjnych. Efektem tych działań było ustalenie 17 maja 2017 r. listy wydzieleń leśnych przeznaczonych na LGW. Według postanowień protokołu, podpisanego 21 września 2017 r. pomiędzy Nadleśnictwem a BUL, łączna powierzchnia LGW wynosiła 633,96 ha i obejmowała 150 wydzieleń. Działania dodatkowe miały być podejmowane na powierzchni 576,30 ha. Natomiast łączna powierzchnia wydzieleń referencyjnych¹⁶ wynosiła 195,13 ha i obejmowała 48 wydzieleń. Nadleśniczy wyjaśnił, że *ustalając listę wydzieleń leśnych stosowano wytyczne zawarte w § 15 i 17 Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych¹⁷ nr 2 z 17 stycznia 2017 r. w sprawie realizacji w formie wspólnego przedsięwzięcia Lasów Państwowych projektu rozwojowego o charakterze pilotażowym pod nazwą „Leśne Gospodarstwa Węglowe”¹⁸*. Pracownicy Nadleśnictwa i specjalista Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile¹⁹, przy udziale inspektora BUL, dokonali lustracji drzewostanów projektowanych do działań dodatkowych w kontekście realizacji wskazówek gospodarczych w opisie taksacyjnym. Powierzchnia wydzieleń, po uwzględnieniu wyników lustracji, na których planowano podejmować działania w ramach LGW wynosiła 619,73 ha.

(akta kontroli str. 105-142, 3018, 3022)

Z powodu szkód spowodowanych przez zwierzynę, głównie dziką, na poziomie od 70 do 80% oraz suszą, która spotęgowała niekorzystne warunki siedliskowe, Nadleśniczy w 2022 r. złożył wniosek²⁰ o zmniejszenie LGW z 633,96 ha do 306,41

¹² E-mail z 8 grudnia 2016 r.,

¹³ Poza zalesieniami i regulacją rębności.

¹⁴ Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Walcz na lata 2015-2024 zatwierdzony przez Ministra Środowiska 14 maja 2015 r. (pismo DLP-I-611-29/18251/15/LP), dalej: PUL.

¹⁵ Dalej: BUL.

¹⁶ Które stanowiły wydziały dla celów porównawczych i w których gospodarka leśna przebiegała zgodnie z aktualnie obowiązującym PUL.

¹⁷ Dalej: Dyrektor Generalny.

¹⁸ B.I.LP Nr 2, poz. 17, uchylone z dniem 1 stycznia 2018 r., dalej: zarządzenie Nr 2. Zastąpiło je zarządzenie Dyrektora Generalnego Nr 67 z 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą "Leśne Gospodarstwa Węglowe" (B. I. LP Nr 10, poz. 152), dalej: zarządzenie Nr 67.

¹⁹ Dalej: RDLP.

²⁰ Pismo Nr NN.011.2.2022 z 11 lipca 2022 r.

ha. Na powierzchni wydzieleń objętych wnioskiem planowano podejmować działania dotyczące LGW na obszarze 293,35 ha. Jednocześnie wnioskowano o zwiększenie powierzchni działania W-ONAT i W-ODOD²¹ na wydzieleniach będących powierzchniami referencyjnymi, o łącznej powierzchni działania 11,72 ha, tj. 12,16 ha powierzchni wydzieleń²². Wydzielena, na których zwierzęta wyrządziły szkody, były dwukrotnie kontrolowane przez RDLP w Pile²³ i GDLP.²⁴ Wniosek Nadleśnictwa został zaakceptowany przez DGLP 4 października 2022 r.²⁵ Po akceptacji tego wniosku Projekt LGW był prowadzony na łącznym obszarze 328,26 ha²⁶, w tym powierzchnia działania wynosiła 306,41 ha. LGW było realizowane na terenie 91 wydzieleń leśnych, zlokalizowanych w Leśnictwach: Brody (4,21 ha), Rudki (2,66 ha), Golce (1,51 ha), Międzyrzecze (59,89 ha), Rudnica (183,79 ha), Lubno (5,18 ha), Morzyce (2,01 ha) i Nakielno (69,01 ha).

(akta kontroli str. 141-142, 149-170)

Obszary, na których prowadzone było LGW, wyodrębniono od pozostałych upraw leśnych. BUL oznaczyło kompleksy wydzieleń leśnych, na których prowadzone było LGW, znakami w kolorze niebieskim w kształcie opaski na drzewach (granica) oraz opaski z liniami skierowanymi w dół (narożnik).

(akta kontroli str. 2570, 2574-2575, 2664, 2679)

Na terenach przeznaczonych na realizację LGW dominującym gatunkiem była sosna porastająca 90% terenu w średnim wieku 49 lat. Na pozostałym terenie występowały takie gatunki jak brzoza, dąb, dąb czerwony, świerk. Wydzielena przewidziane do realizacji LGW stanowiły bory świeże, bory świeże mieszane i grunty porolne. Ustalenia PUL dla wybranych do kontroli wydzieleń opisano w punkcie drugim niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 2517-2569)

2. Sporządzenie Programu Węglowego

Nadleśnictwo nie brało udziału w opracowaniu PW. Instytut Badawczy Leśnictwa²⁷ wykonał obliczenia ilości dodatkowo pochłoniętego dwutlenku węgla na koniec okresu prognostycznego dla poszczególnych wydzieleń objętych działaniami w ramach LGW. DGLP udostępniła Nadleśnictwu ten dokument do wygenerowania 21 września 2018 r. Dla 138 wydzieleń leśnych uwzględnionych w PW założona ilość dwutlenku węgla, która miała być pochłonięta przez LGW wynosiła 116 328 ton. Nadleśnictwo 2 października 2018 r.²⁸ wysłało do Wydziału Koordynacji Projektów Rozwojowych DGLP wygenerowany, uzupełniony i podpisany PW. Nadleśniczy nie zatwierdził PW dla ośmiu wydzieleń,²⁹ dla których przyjęto szacunkową wartość dodatkowo pochłoniętego CO₂ na koniec okresu prognostycznego wynoszącą 0,00 t. Jednocześnie Nadleśniczy w przywołanym piśmie zwrócił uwagę, że w wygenerowanym PW brakuje 12 wydzieleń³⁰. Odesłany do DGLP w

²¹ Odnowienie naturalne i dodatkowe wprowadzenie gatunków drzew

²² 08-11-1-01-137-a-99, 08-11-1-03-51, 08-11-1-03-53-a-00, 08-11-1-06-358-j-00, 08-11-1-08-435-f-00

²³ 22 kwietnia 2022 r.

²⁴ 13 lipca 2022 r.

²⁵ Pismo nr GW.011.1.23.2022.

²⁶ Tj. o 52% mniej niż wynikało to z protokołu końcowego podpisanego 21 września 2017 r.

²⁷ Dalej: IBL.

²⁸ Pismo z 1 października 2018 r. nr NN2.011.3.2018AT.

²⁹ 08-11-1-11-625-a-99, 08-11-1-05-297-g-99, 08-11-1-11-626-b-99, 08-11-1-11-580-c-99, 08-11-1-11-605-f-99, 08-11-1-11-578-d-00, 08-11-1-11-579-g-00, 08-11-1-11-606-b-00

³⁰ 08-11-1-01-1-f-00, 08-11-1-01-135-d-00, 08-11-1-03-150-n-00, 08-11-1-04-272-p-00, 08-11-1-05-297-g-01, 08-11-1-06-374-b-00, 08-11-1-07-453-g-00, 08-11-1-07-454-c-00, 08-11-1-08-310-f-99, 08-11-1-08-421-z-00, 08-11-1-09-541-l-00, 08-11-09-542-ax-00

październiku 2018 r. PW uzupełniono w Nadleśnictwie ręcznie w zakresie: planowanych działań do wykonania, obszaru i roku ich realizacji. Nadleśnictwo w tej sprawie nie otrzymało od DGLP żadnej informacji. W czasie kontroli dysponowano (PW) wygenerowanym 29 marca 2019 r.³¹ Dostępny w Nadleśnictwie PW nie zawierał danych o: rodzaju, obszarze i roku planowanych działań dodatkowych dla 57 spośród 150 wydzieleń przewidzianych do realizacji Projektu LGW³².

(akta kontroli str. 182-366, 3019, 3022-3023)

Nadleśniczy nie znał przyczyny niekompletnego PW w zakresie braku niektórych wydzieleń, wybranych przez BUL i przeznaczonych na LGW oraz roku realizacji Programu w okresie prognostycznym i działań planowanych do wykonania. Dodał, że *kwestia przetwarzania danych, a tym samym poprawność pliku datowanego na 29 marca 2019 r. leży po stronie badawczej projektu*. Nadleśniczy wyjaśnił, że *po 1 października 2018 r. nie otrzymano innego PW i nie podpisywano go kolejny raz*.

(akta kontroli str. 3019-3024)

Powierzchnia LGW została zmieniona 4 października 2022 r., co szerzej opisano w punkcie nr 1 niniejszego wystąpienia. Zmiana polegała na rezygnacji z 59 wydzieleń i dodaniu pięciu nowych, o łącznej powierzchni 12,16 ha, z tego powierzchnia działania wynosiła 11,72 ha. Dla tych wydzieleń nie obliczono za pomocą oprogramowania CBM-CFS3³³ szacunkowej wielkości biomasy i dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla. Nadleśniczy w wyjaśnieniach stwierdził, że *nie wie czy dokonano zmian w PW*. Jego zdaniem *należy domyślać się, że zmiany zostały dokonane, ponieważ DGLP pismem z 4 października 2022 r. poinformowała*

o akceptacji zmian w porozumieniu z IBL. Nadleśniczy stwierdził również, że *w związku z zamianą powierzchni referencyjnych w powierzchnię działań dodatkowych w ramach LGW, nie było potrzeby ani wymogu typowania innych powierzchni referencyjnych, ponieważ po rezygnacji z kontynuowania prowadzenia LGW na wielu wydzieleniach powierzchnia referencyjna była wystarczająca*.

(akta kontroli str. 149, 154, 188-366, 3032-3033)

Na podstawie ust. 4 załącznika Nr 5 do zarządzenia Nr 67, przewidywane efekty modeluje się dla trzydziestoletniego okresu prognostycznego (do 2046 r.) przy użyciu oprogramowania CBM-CFS3. Obliczenia szacunkowej wielkości biomasy i dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla (na początek i koniec okresu prognostycznego) były wykonywane przez pracowników IBL. Nadleśniczy dodał, że *dane dotyczące wzrostu rozmiaru produktów materialnych [biomasa] oraz rozmiaru dodatkowego pochłaniania CO₂ uzupełniały się automatycznie w czasie generowania PW na udostępnionym przez DGLP portalu*. Wyjaśnił, że *Nadleśnictwo nie brało udziału w procesie szacowania wielkości biomasy, zawartości węgla w wydzieleniach przeznaczonych na LGW i w ustaleniu działań w zakresie gospodarki leśnej mogących wywoływać efekt dodatkowej akumulacji węgla organicznego, co było zadaniem projektu badawczego będącego integralną częścią składową LGW (§ 3 ust. 1 pkt 1 zarządzenia Nr 67)*. Opracowanie metod pomiaru efektu realizacji tych działań w ekosystemie leśnym i wykonanie obliczeń były również zadaniami

³¹ Plik „carbon_report” wygenerowany 29 marca 2019 r. ze strony internetowej <https://silp-lgw.zip.lasy.gov.pl/LGW/login.html>

³² Porównując dostępny w Nadleśnictwie Wałcz PW według pliku z 29 marca 2019 r. z zestawieniem przesłanym przez Wydział Koordynacji Projektów Rozwojowych i Nadzoru Właścicielskiego 4 maja 2022 r.

³³ Carbon Budget Model of the Canadian Forest Sector.

realizowanymi
w ramach projektu badawczego przez konsorcjum³⁴.

(akta kontroli str. 173-181)

Nadleśnictwo nie dysponowało zaktualizowanym PW po zgłoszeniu 2 października 2018 r. uwag i braków oraz po zmianie powierzchni wydzieleń po 4 października 2022 r. Nie poinformowano również Nadleśnictwa o zmianie planowanej wartości pochłoniętego dwutlenku węgla w okresie prognostycznym.

Nadleśniczy wyjaśnił, że *nie zna wartości prognozowanej i faktycznie wytworzonej wielkości biomasy oraz dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla w każdym roku realizacji Projektu LGW*. Nadleśnictwu nie były bowiem przekazywane takie dane dotyczące każdego roku realizacji projektu i nie były one też raportowane przez Nadleśnictwo. W 2018 r., po pierwszej aukcji JDW, Nadleśnictwo zostało poinformowane przez DGLP³⁵ o prognozowanej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla oraz o sposobie obciążania DGLP kosztami sprzedanych JDW (o czym dalej w punkcie 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Podana w załączniku do wymienionego pisma wartość 116 328 JDW³⁶, stanowiła wartość przewidzianą dla okresu prognostycznego przypadającego na lata 2017-2046. W kolejnych latach Nadleśnictwo było informowane przez DGLP o wartości sprzedanych JDW.

Realizowane na terenach LGW działania dodatkowe mieściły się w katalogu działań dodatkowych określonych w załączniku nr 5 do zarządzenia nr 67

(akta kontroli str. 3027, 3029)

Nadleśnictwo na obszarze wydzieleń, na terenie których prowadzono LGW³⁷, w celu realizacji działań dodatkowych zaplanowało inne działania od tych, które były zaplanowane w PUL. Dla dwóch wydzieleń nr 08-11-1-03-150-n-00 o powierzchni 1,5 ha i nr 08-11-1-08-421-z-00 o powierzchni 1,36 ha PUL nie przewidywał żadnych wskázówek gospodarczych. W ramach LGW zaplanowano i zrealizowano zalesienie na całych ich powierzchniach. Na całym obszarze o powierzchni 3,73 ha wydzielania nr 08-11-1-11-626-b-01 zgodnie z PUL zrealizowano zrębnię zupełną (Ib)

i odnowienie lasu. Na obszarze 2,38 ha tego wydzielania, w ramach działań LGW, wprowadzono dodatkowe gatunki drzew liściastych, w celu wzbogacenia odnowienia lasu. PUL, dla wydzielania nr 08-11-1-06-282-b-00 o powierzchni 9,52 ha, przewidywał wykonanie trzebieży późnej. W ramach działań dodatkowych LGW zaplanowano i wykonano podsadzenie gatunkiem liściastym (buk). PUL nie przewidywał wprowadzenia II piętra. Na tym wydzielaniu zastosowano również działanie dodatkowe dotyczące ochrony gleby (o symbolu LGW-OGLO).

³⁴ Umowa nr OR.271.3.3.2017 z 7 kwietnia 2017 r. W skład konsorcjum wchodziły: Instytut Badawczy Leśnictwa – Lider Konsorcjum, Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, Taxus IT sp. z o.o., Instytut Dendrologii PAN w Kórniku, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie a następnie umowy nr EO.271.3.5.2021 z 29 stycznia 2021 r. z Instytutem Badawczym Leśnictwa.

³⁵ Pismo z 5 grudnia 2018 r. znak spr. ER.011.1.8.2018.

³⁶ Określona w załączniku Nr 1 do decyzji Dyrektora Generalnego Nr 177 (znak spr. ER.011.1.4.2018) z 25 września 2018 r. w sprawie zatwierdzenia Zbiorczego Programu Węglowego (ZPW), ustalenia Rezerwy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), ceny jednostkowej JDW oraz Regulaminu sprzedaży w portalu aukcyjnym pn. "e-klimat" (B.I.LP. Nr 11 poz. 164) uchylona z dniem 2 września 2019 r.; określona w załączniku Nr 1 do decyzji Dyrektora Generalnego Nr 134 z 2 września 2019 r. (znak spr. ER.011.1.11.2019) w sprawie zatwierdzenia Zbiorczego Programu Węglowego (ZPW), ustalenia rezerwy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), ceny jednostkowej JDW oraz Regulaminu sprzedaży w aplikacji e-klimat.lasy.gov.pl (B.I.LP. Nr 10 poz. 117) uchylona z dniem 15 września 2021 r., na podstawie § 2 decyzji Dyrektora Generalnego Nr 95 z 15 września 2021 r. (znak spr. ER.011.1.18.2021) w sprawie Regulaminu sprzedaży w aplikacji e-klimat.lasy.gov.pl (B.I.LP. Nr 10 poz. 97) decyzja uchylona z dniem 28 października 2021 r. na podstawie § 1 decyzji Dyrektora Generalnego nr 139 z 28 października 2021 r. (znak spr. ER.011.1.18.2021) w sprawie zmiany ww. decyzji (B.I.LP. Nr 12 poz. 128).

³⁷ Ustalono na próbie wybranych do kontroli pięciu wydzieleń nr 08-11-1-03-150-n-00, 08-11-1-08-421-z-00, 08-11-1-11-626-b-01, 08-11-1-05-296-b-00, 08-11-1-06-282-b-00.

Zastosowano miejscowe przygotowanie gleby w sposób zapewniający możliwie największe ograniczenia zjawiska naruszania struktury wierzchnich warstw gleby (ust. 1 pkt 1 lit. b załącznika Nr 5 do zarządzenia Nr 67). W ramach działań dodatkowych LGW dla wydzielenia nr 08-11-1-05-296-b-00 o powierzchni 3,66 ha zastosowano zmianę metody zagospodarowania lasu na etapie rębego użytkowania lasu, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a załącznika nr 5 do zarządzenia nr 67 z 2018 r. Planowaną w PUL rębnię zupełną (Ib) zastąpiono rębnią złożoną (IIIa). Na obszarze czterech gniazd o łącznej powierzchni 1,1 ha wykonano odnowienie złożone gatunkami liściastymi.

Na kontrolowanych pięciu wydzieleniach do zalesienia, odnowienia i podsadzenia stosowano sosnę i modrzew oraz gatunki liściaste takie jak: buk, brzoza, bez czarny, bez koralowy, dąb bezszypułkowy, jarząb, różę dziką i fałdzistolistną, śliwę ałycza

i tarninę oraz gatunki owocowe – gruszę i jabłoń.

(akta kontroli str. 2517-3017)

3. Przygotowanie do realizacji działań dodatkowych na terenie LGW.

Realizację działań dodatkowych na terenie LGW Nadleśnictwo zlecało podmiotom zewnętrznym. Wykonawców usług wybierano każdego roku na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych³⁸ w trybie przetargu nieograniczonego. Przedmiotem zamówienia były usługi leśne, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 28 września 1991 r. o lasach³⁹, na terenie całego Nadleśnictwa, obejmujące prace z zakresu hodowli i ochrony lasu, pozyskania i zrywki drewna oraz zagospodarowania turystycznego, gospodarki łąkowo-rolnej, gospodarki szkółkarskiej, gospodarki łowieckiej, nasiennictwa i selekcji, a także prac z zakresu zadrzewień i ubocznego użytkowania lasu. Prawidłowo dokonano wyboru trybu postępowania przetargowego o udzielenie zamówienie publiczne na lata 2017-2023.

(akta kontroli str. 544-2454)

Wartość zamówienia publicznego każdego roku została oszacowana przez pracowników Nadleśnictwa na podstawie modelowych cen prac określonych w założeniach do przewidywanego planu na poszczególne lata.

(akta kontroli str. 692-695, 822-848, 1124-1142, 1156-1474, 1720-1734, 2008-2021, 2301-2325)

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2023 r. wykonawcom usług leśnych, z tytułu nieterminowego wykonania prac zleconych, naliczono kary umowne w łącznej kwocie 45 142,47 zł. W 2021 r. jedna kara w wysokości 660,88 zł, co stanowiło 1,5% wszystkich ww. kar, dotyczyła nieterminowego wykonania prac na obszarze LGW. Kara została naliczona w związku z 18-dniową zwłoką w wykonaniu grodzenia uprawy leśnej na obszarze wydzielenia nr 296-b-00 w Leśnictwie Międzyrzecze (więcej na ten temat w punkcie nr 4 niniejszego wystąpienia).

(akta kontroli str. 534-543)

W 2021 r. Nadleśnictwo odstąpiło od dwóch umów⁴⁰ z jednym wykonawcą, z jego winy. Pomimo wezwania wykonawcy do rozpoczęcia wykonywania umów oraz zaniechania naruszania ich postanowień, wykonawca nie podjął się wykonania zleconych prac albo nie wykonywał ich w prawidłowy sposób. Wykonawcy temu, z tytułu nieterminowego wykonania prac zleconych, naliczono karę umowną w

³⁸ Z 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.), a następnie z 11 września 2019 r. (Dz. U. z 2023 poz. 1605, ze zm.)

³⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1356, ze zm.

⁴⁰ AS.271.2.3.2021 – pakiet 2 i SA.271.2.4.2021 – pakiet 3.

łącznej wysokości 6 476,50 zł. Nadleśnictwo, w wyniku rozstrzygnięcia postępowania publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, zawarło umowy z innym wykonawcą.

(akta kontroli str. 1319-1362)

Terminy i postanowienia umów zawieranych przez Nadleśnictwo z podmiotami wybranymi w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, zapewniały pełną i planową terminową realizację działań dodatkowych w ramach LGW.

4. Wykonywanie działań dodatkowych na terenach LGW

Nadleśniczy wyjaśnił, że *prace leśne wykonywane na obszarze wydzieleń wchodzących w skład LGW, były i są realizowane na podstawie Planu Realizacji Działów Dodatkowych, uzgadnianego z DGLP za pośrednictwem Wydziału Koordynacji Projektów Rozwojowych i Nadzoru Właścicielskiego. Dodał, że ten plan powstawał na podstawie zestawień wydzieleń, opracowanych przez BUL, a zmiany w nim były uzgadniane z DGLP.*

Działania dodatkowe, na wydzieleniach których brakowało w PW i co do których Nadleśniczy składał 1 października 2018 r. zastrzeżenia zostały zrealizowane w latach 2018-2021. Łączny koszt realizacji działań na tych wydzieleniach wyniósł 121 530,32 zł (brutto).

(akta kontroli str. 3027, 3029, 3036)

Spośród 91 wydzieleń leśnych do szczegółowego badania wybrano pięć⁴¹. Zrealizowane w tych wydzieleniach działania dodatkowe w ramach LGW opisano w punkcie 1 i 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Na ww. wydzieleniach wykonano działania dodatkowe, posadzone gatunki drzew wynikające z dokumentacji księgowej były w dobrej kondycji. Wynikające z faktur i załączonych do nich zleceń oraz protokołów odbioru prac, działania dodatkowe w ramach LGW zostały prawidłowo wykonane. Wszystkie wydzielania, na których prowadzono LGW, w tym również cztery gniazda, były ogrodzone. Zgodnie z dokumentacją księgową zdemontowano ogrodzenie jednego wydzielania, na którym sadzenie drzew wykonano w 2017 r.

(akta kontroli str. 2570-3017)

W postępowaniach o udzielenie zamówienia na wykonywanie usług leśnych wymagano posiadania przez oferentów określonego potencjału technicznego w zależności od pakietu, m.in.: ciągników, ciągników zrywkowych, pługów z pogłębiaczem, kultywatorów, wałów Krokowskiego oraz wałów WUP do punktowego przygotowania gleby. W specyfikacjach warunków zamówienia publicznego, wśród wymaganego potencjału technicznego nie wymieniono sadzarki. Sadzenie drzew oznaczone kodami czynności takimi jak ODN-POR (odnowienie), ODN-IIP (wprowadzenie drugiego piętra), PODSZ (wprowadzenie podszytu), MA-FIT i ODN-ZŁOŻ (wprowadzenie dodatkowych sadzonek), wykonywano ręcznie. Wykonując wyprzedzające przygotowanie gleby stosowano ochronę gleby wykonując talerze ręcznie albo za pomocą wału WUP⁴². Wyprzedzające przygotowanie gleby (talerze) na około 25% obszaru LGW w roku 2018 i 2020 wykonano ręcznie. W jednym

⁴¹ nr 08-11-1-03-150-n-00, 08-11-1-08-421-z-00, 08-11-1-11-626-b-01, 08-11-1-05-296-b-00, 08-11-1-06-282-b-00

⁴² https://www.otljarocin.lasy.gov.pl/przygotowanie-gleby-zalesienia/-/asset_publisher/1M8a/content/wal-do-placowek-wup

z załączników do specyfikacji warunków zamówienia opisano standardy technologii wykonawstwa prac leśnych.

(akta kontroli str. 401-402, 655-689, 780-821, 1037-1129, 1197-1254, 1395-1438, 1628-1719, 1886-2007, 2047-2110, 2225-2274, 2326-2444)

5. Osiągnięcie zakładanych w PW parametrów

Jak to wcześniej wskazano, opracowany dla Nadleśnictwa PW, wygenerowany 29 marca 2019 r., nie zawierał oszacowanej prognozowanej wartości dodatkowo uzyskanej biomasy oraz dodatkowej ilości pochłoniętego CO₂ z podziałem na poszczególne lata realizacji projektu LGW. Tym samym Nadleśnictwo nie raportowało takich danych do DGLP. W udostępnionym w czasie kontroli PW wygenerowanym przez Nadleśnictwo 29 marca 2019 r. nie uwzględniono emisji dwutlenku węgla wynikającego z przeprowadzonych prac, tzw. działań dodatkowych i nie uwzględniono jej w bilansie emisji. Nadleśniczy wyjaśnił, że *Nadleśnictwo nie zna wartości prognozowanej i faktycznie uzyskanej dodatkowej wielkości biomasy oraz dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla dla każdego roku realizacji projektu*. Dodał, że *Nadleśnictwu dane o szacowanej liczbie dodatkowej biomasy i pochłoniętego dwutlenku węgla w każdym roku nie były przekazywane*. DGLP poinformowała Nadleśnictwo o planowanej wartości pochłoniętego CO₂ na koniec okresu prognostycznego (116 328 t) pismem z 2018 r. dotyczącym sposobu obciążania DGLP kosztami sprzedanych JDW.

(akta kontroli str. 188-366, 3027-3028)

Umowy z wykonawcami usług leśnych nie uwzględniały emisji CO₂ wynikającej z przeprowadzonych prac leśnych.

(akta kontroli str. 544-582, 584-601, 606-621, 696-768, 850-977, 1143-1183, 1255-1383, 1475-1595, 1735-1868, 2021-2045, 2111-2215, 2275-2302)

Kwestia opracowania PW została omówiona w punkcie nr 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

6. Ewidencjonowanie i rozliczanie środków finansowych w ramach Projektu LGW

Nadleśnictwo nie poniosło kosztów opracowania PW ani kosztów sporządzania sprawozdań, o których mowa w § 37 zarządzenia Nr 2 i § 14 zarządzenia Nr 67. Nadleśniczy wyjaśnił, że *zadania dotyczące sporządzania sprawozdań z realizacji projektu LGW były wykonywane w ramach obowiązków służbowych pracowników*.

(akta kontroli str. 3018, 3021)

Na realizację zadań związanych z LGW, Nadleśnictwo w latach 2017-2022 łącznie poniosło koszty w kwocie 1 494 419,29 zł brutto, tj. odpowiednio: 231 058,11 zł, 227 928,62 zł, 163 235,98 zł, 183 092,85 zł, 399 106,58 zł i 289 997,15 zł.

(akta kontroli str. 367-397)

W 2018 r., z planowanych 243 938,28 zł środków finansowych, nie wykorzystano 16 009,66 zł (co stanowiło 7% planu) oraz wykonano działania dodatkowe na obszarze 65,23 ha zamiast 65,85 ha (mniej o 0,62 ha). Nadleśniczy wyjaśnił, że *wynikało to z niższej stawki za orkę osiągniętej w wyniku rozstrzygniętego postępowania przetargowego, zamiast planowanej 112,00/tmb⁴³ - 98,0 zł/tmb*.

---

⁴³ Tysięcy metrów bieżących.

Ponadto, w związku z deficytem sadzonek, zredukowano także liczbę punktowego przygotowania gleby (talerzy) z 5 tys.szt./ha do zrealizowanych 3 tys.szt./ha. Niepełne wykonanie powierzchniowe prac wynikało z niewykonania zaplanowanych melioracji agrotechnicznych i wykonania talerzy w wydzieleniu 06-266 I-00. Prace te wykonano łącznie z sadzeniem w ramach działania LGW-PODS w 2019 r.

(akta kontroli str. 373-374, 318, 3020)

W 2019 r. prace leśne w wydzieleniach, na których zlokalizowano LGW, wykonano na obszarze 42,95 ha, co stanowiło 25% z zaplanowanych 168,63 ha. Tym samym zaplanowane środki finansowe w wysokości 304 334,72 zł wykorzystano w kwocie 163 235,98 zł, tj. 54%. Jak wynika ze sprawozdania i korespondencji z DGLP, w związku z brakiem sadzonek buka zwyczajnego na wykonanie podszytu i podsadzeń, nie wykonano melioracji agrotechnicznej i przygotowania gleby. Wniosek Nadleśnictwa⁴⁴ o zmianę terminu realizacji tych prac został zaakceptowany 25 lipca 2019 r.⁴⁵ Termin realizacji tych zadań przesunięto na 2023 r.

(akta kontroli str. 375-384, 318, 2020-321)

W 2020 r. na realizację LGW poniesiono o 20 886,15 zł mniejsze koszty od planowanych, a prace leśne wykonano na obszarze większym o 0,77 ha od zaplanowanych prac (na powierzchni 129,49 ha). Nadleśniczy wyjaśnił, że *wynikało to z niezrealizowania wszystkich grodzień oraz niższych od planowanych kosztów wykonania grodzień w wydzieleniu 06-298-a-00. Dodał, że zrealizowano mniejszy niż planowano rozmiar pielęgnacji, tj. koszenia chwastów na powierzchniach zalesionych w ramach LGW. Wykonanie prac na powierzchni większej o 0,77 ha wynikało z pominięcia na etapie planowania wydzielenia 11-579-k-00, na którym zgodnie z harmonogramem działań LGW wykonano podszyt.*

(akta kontroli str. 385-386, 3018, 3021)

W 2021 r. na realizację Projektu LGW poniesiono koszty większe o 13 644,18 zł niż planowano. Nadleśniczy wyjaśnił, że *wynikało to z konieczności wykonania poprawek w zalesieniu 04-150-n-00, zwiększonego rozmiaru wykonania pielęgnacji gleby (koszenia) w zalesieniu 08-310-f-00 oraz wyższej stawki materiału sadzeniowego buka planowanego na kwotę 450,0 zł/tys.szt. a rzeczywistą w kwocie 558,85 zł/tys.szt.*

(akta kontroli str. 387-394, 3018, 3021)

W 2022 r. na realizację LGW wydatkowano 289 997,15 zł, co stanowiło 78% zaplanowanych środków finansowych w kwocie 371 654,03 zł. Jak wynika ze sprawozdania, było to skutkiem wstrzymania realizacji zadania LGW-PODS⁴⁶, co zostało szerzej opisane w punkcie nr 1 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str.395-397)

Nadleśnictwo nie osiągnęło przychodów zewnętrznych związanych z realizacją LGW. Uzyskało pozostałe przychody ze sprzedaży „usług ekosystemowych obszarów leśnych”, które stanowią JDW. Sprzedaż JDW była prowadzona przez DGLP w formie aukcji. Każdego roku DGLP informowała Nadleśnictwo o wartości sprzedanych JDW. Na tej podstawie Nadleśnictwo sporządzało faktury obciążające DGLP.

Przychody z tego tytułu ewidencjonowane były na koncie 70150 – pozostałe przychody

⁴⁴ Pismo z 10 lipca 2019 r. znak NN2.011.2.2019.

⁴⁵ Pismo znak ER.011.1.7.2019.

⁴⁶ Wniosek z 11 lipca 2022 r. znak NN.011.2.2022 (szkody odzwierzęce i susza). Akceptacja pismem z 4 października 2022 r. znak GW.011.1.23.2022.

z działalności podstawowej. Nadleśnictwo w latach 2018-2023 z tytułu sprzedaży JDW osiągnęło przychody w łącznej kwocie 378 933,08 zł, tj. odpowiednio: 32 380,00 zł, 27 176,56 zł, 33 540,48 zł, 103 899,24 zł, 127 880,64 zł i 54 056,16 zł.

(akta kontroli str. 3018, 3021, 434-493)

Koszty prowadzenia LGW były ewidencjonowane w sposób umożliwiający ich łatwe wyodrębnienie. Zgodnie z wytycznymi⁴⁷ wielkości rzeczowe i kosztowe rejestrowano za pomocą wspólnego kodu dla wszystkich kosztów dodatkowych tj. LGW-DDOD, a następnie kodów zadań odpowiadających poszczególnym kategoriom działań dodatkowych w LGW np. LGW-PODS dla podsadzeń, LGW-ODOD dla odnowienia metodą Sobańskiego.

(akta kontroli str. 466-472, 480-491)

Koszty działań dodatkowych na obszarze LGW w 2017 r. były księgowane na koncie 202 Funduszu Leśnego. Od 2018 r. zgodnie z wytycznymi nastąpiła zmiana źródła finansowania na środki własne ewidencjonowane na koncie 101.

(akta kontroli str. 469-472, 481-486, 488-491)

Na terenie Nadleśnictwa nie utworzono energetycznych składów drewna, o których była mowa m.in. w § 1 ust. 1 pkt 2 zarządzenia Nr 2.

(akta kontroli str. 3018, 3021)

7. Sporządzanie sprawozdań z realizacji PW

Sprawozdania z realizacji PW za lata 2018-2022 sporządzono według wzoru określonego w załączniku Nr 6 do zarządzenia Nr 67 i zawierały one wszystkie wymagane elementy. Nadleśnictwo, w terminie określonym w § 14 ust. 1 zarządzenia Nr 67, tj. do końca pierwszego kwartału roku następnego, przysyłało ww. sprawozdania do RDLP.

(akta kontroli str. 367-397)

W 2017 r. wykonywano prace inicjujące, działania dodatkowe oraz pielęgnujące na obszarze 28,87 ha, co stanowiło 5% całej powierzchni LGW. Prace inicjujące i pielęgnujące działania kluczowe realizowano na powierzchni:

- 65,23 ha, co stanowiło 10,5% całej powierzchni LGW, w tym 27,90 ha działań dodatkowych w 2018 r.,
- 89,22 ha, co stanowiło 14% powierzchni LGW, w tym 42,95 ha działań dodatkowych w 2019 r.,
- 144,52 ha, co stanowi 23% powierzchni LGW, w tym 12,63 ha działań dodatkowych w 2020 r.,
- 230,98 ha, co stanowiło 37% powierzchni LGW, w tym 130,90 ha działań dodatkowych w 2021 r.,
- 139,88 ha - 43% powierzchni LGW, w tym 96,55 ha działań dodatkowych w 2022 r.,
- do 30 września 2023 r. 42,31 ha, co stanowiło 13% powierzchni LGW, w tym 30,74 ha działań dodatkowych.

(akta kontroli str. 398-400, 3032, 3034)

W prawidłowo sporządzonych sprawozdaniach wykazano zrealizowane działania dodatkowe na obszarze:

- 28,87 ha w 2017 r.,
- 42,95 ha w 2019 r.,

⁴⁷ Przekazanymi przez Wydział Koordynacji Projektów Rozwojowych DGLP 23 maja 2018 r. i 25 maja 2018 r.

-130,90 ha w 2021 r.,⁴⁸

- 96,55 ha w 2022 r.

W sprawozdaniach z realizacji PW za 2018 i 2020 r. wykazano niektóre nieprawidłowe dane, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 367-372, 375-384, 387-397)

Sprawozdanie z realizacji PW za 2017 r. nie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku Nr 12 do zarządzenia Nr 2. Wzór ten określała decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 62 z 28 lutego 2017 r. Sprawozdanie z realizacji Programu węglowego w 2017 r. z wnioskiem o przydzielenie środków Funduszu Leśnego na realizację działań w ramach projektu LGW, notą księgową i zestawieniem dokumentów księgowych dotyczących wnioskowanej kwoty wydatków, Nadleśnictwo sporządziło 6 grudnia 2017 r. Nadleśniczy wyjaśnił, że *sprawozdanie nie zostało sporządzone według wzoru, ze względu na to, że PW został Nadleśnictwu udostępniony we wrześniu 2018 r. W związku z tym Nadleśnictwo nie posiadało wszystkich wymaganych we wzorze sprawozdania danych.*

(akta kontroli str. 367-372, 3031, 3033)

8. Przedsięwzięcia realizowane z środków pochodzących z sprzedaży JDW

Nadleśniczy w ankiecie, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 lit. a zarządzenia Nr 67 zaproponował do sfinansowania ze środków pochodzących z sprzedaży JDW, budowę przystani kajakowej przy rzece Piławce w oddz. 268b w leśnictwie Golce. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmował zakup infrastruktury turystycznej (altany leśne, ławy, stoły, płot ogrodzeniowy, tablice informacyjne, śmietniki oraz budowę dwóch pomostów), jednak przedsięwzięcie to nie zostało zaakceptowane przez DGLP. Nadleśniczy wyjaśnił, że *nie zna przyczyny braku zakwalifikowania tego przedsięwzięcia do zadań realizowanych ze sprzedaży JDW.* Przedsięwzięcie, poza budową pomostów, zostało zrealizowane ze środków własnych.

(akta kontroli str. 494-506, 3018, 3021)

W 2022 r. na obszarze dwóch wydziałów leśnych⁴⁹ o łącznej powierzchni 2,62 ha wykonano nasadzenia 8,5 tys. szt. trzyletniego buka, co zostało sfinansowane ze środków pochodzących ze sprzedaży przedsiębiorcy z branży farmaceutycznej JDW w kwocie 5 855,47 zł. Prawidłowe wykonanie prac zostało potwierdzone protokołami odbioru. Ponadto w ramach nadzoru nad realizacją tego przedsięwzięcia, sprawowano kontrole w terenie.

(akta kontroli str. 507-533)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przypadkach nie w pełni rzetelnego sporządzania sprawozdań z realizacji PW, o których mowa w § 14 zarządzenia Nr 67.

W sprawozdaniach za 2018 i 2020 r. wykazano większą powierzchnię zrealizowanych działań dodatkowych na terenie LGW niż faktycznie wykonano. W sprawozdaniu za:

⁴⁸ Nadleśnictwo złożyło korektę 22 kwietnia 2022 r., powierzchnia zrealizowanych działań po korekcie.

⁴⁹ Adres leśny 08-11-1-07-402-i-00 obszar 1,1 ha nasadzenia 3,5 tys.szt., adres 08-11-1-07-414-a-00 obszar 1,52 ha nasadzenia 5 tys.szt.

- 2018 r. wykazano, że ww. działania wykonano na obszarze 65,23 ha, podczas gdy faktycznie zrealizowano je na powierzchni 27,90 ha,
- 2020 r. wykazano, że ww. działania zrealizowano na obszarze 130,26 ha, podczas gdy faktycznie wykonano je na powierzchni 12,63 ha.

Nadleśniczy wyjaśnił, że w sprawozdaniach błędnie wykazano wszystkie - a nie tylko kluczowe - działania na obszarze LGW, prowadzące do realizacji działań dodatkowych, takie jak: melioracja agrotechniczna, przygotowanie gleby pod zalesienie, poszukiwania pędraków, przygotowanie gleby pod wprowadzenie drugiego piętra i podszytów. Dodał, że Nadleśnictwo nie dysponowało szczegółową instrukcją ich sporządzania i wykazywało powierzchnię ww. innych działań, poza działaniami kluczowymi.

(akta kontroli str. 373-374, 385-386, 398-400, 3031-3035)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o złożenie korekty sprawozdań z realizacji Programu Węglowego za lata 2018 i 2020.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 27 października 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Specjalista kontroli państwowej
Klaudia Dziamska

z up. p.o. Wicedyrektor
Zuzanna Kaźmierczak

.....
Podpis

.....
Podpis